

Stupavan

VYDÁVA MESTO STUPAVA

ČÍSLO 11/97

DECEMBER 1997

Na slovičko...

Milí priatelia, vo vianočnej radosi z narodenia Spasiteľa Vás všetkých pozdravujem a i týmto spôsobom sa prihovám k Vám, aby sme spolu ako veľká duchovná rodina oslávili tajomstvo vtelenia Syna Božieho.

Zaiste, kedykoľvek počujeme slovo „vianoce“ vybaví sa nám pred očami v prvom momente obraz radosnej atmosféry pokoja a pohody: stromček, darčeky, rodina zhromaždená okolo štedrovečerného stola, polnočná - koledy - stisky rúk, blahoželaní. A niekedy sa so slovom „vianoce“ spája aj myšlienka na prázdne miesto za štedrovečerným stolom po tých, ktorí nás v uplynulom roku predišli na večnosť. A tak sa nám natíska do rozumu myšlienka, že Vianoce sú len vecou citu, krásnou ilúziou, romantickým prežívaním niekoľkých sviatočných dní, ktoré zažiaria ako prskavka a život ide ďalej... Vianoce však nie sú iba iluzórnou radosťou, clivou spomienkou na roky detstva. Vianoce, to je živá skutočnosť: „Hľa, prinášam Vám dobrú zvesť, ktorá veľmi poteší všetok ľud: dnes sa vám v meste Dávidovom narodil Spasiteľ, Kristus Pán.“ Teda „Ježiško“ nie je milosrdná lož pre malé deti. Ježiš je pravý Boh, ktorý prichádza medzi nás. Syn Boží sa stáva človekom, aby sme sa my ľudia mohli stať Božými deťmi. Zem je pozdvihnutá k nebu. A táto radosť patrí všetkým, bez rozdielu: mladým i starým, bielym i čiernym, chudobným i bohatým - zdravým i chorým. Je tu len jediná podmienka: **Ochota skloniť sa ku jasliam. Povýšená pýcha do jasiel nedovídi!** Ježišovo narodenie nám ukazuje cieľ a zmysel nášho života: nie som tu nadarmo, moje životné námahy nie sú zbytočné - viem, kto som, viem, odkiaľ som a viem, kam idem. **Ježiš je večný Boh, teda prijať Ježiša znamená prijať život - život, ktorý siaha až za smrť.** Takto chápané Vianoce naplnia naše srdcia radosťou, ktorá sa vyrovná čistej radosi nevinných detských očí. Tú radosť Vám praje a vyprosuje pre celé naše mesto - duchovný správca, Felix Mikula.

Čas pokoja, lásky i predsavzatí

Vážení spoluobčania,

vianočné sviatky, ktoré spôsobujú najväčšiu radosť tým najmenším sú momentom, pri ktorom každý z nás spomalí tempo a nájde si chvíľu na zamyslenie sa, na premietnutie si toho dobrého i menej dobrého, čo za celý rok zažil. Naše mesto a jeho občania prežili rok bohatý na udalosti. Zakúsili sme, čo dokáže živel - príroda, s ktorou sme sa akosi odnaučili „rátať“, a ktorá nás dokáže i veľmi prekvapiť. Pociťili sme ohrozenie a zároveň sme prežívali chvíle solidarity, podpory tých, ktorí sa ocitli v núdzi a starostiach. Riešili sme neľahké problémy ekonomického charakteru a učili sme sa myslieť viac na budúcnosť a perspektívu našich detí. Snažili sme sa zároveň budovať naše mesto a dopriať jeho obyvateľom sociálne, kultúrne i spoločenské zázemie napriek nepredvídateľným komplikáciám.

Stupava stojí pred budúcim rokom pripravenejšia, skúsenejšia, s pripravenými východiskami i námetmi do budúcnosti. Vývoj nezostáva stáť na mieste, tempo udalostí nás posúva nezadržateľne vpred a my musíme byť pripravení rásť a rozvíjať sa v záujme našej existencie i budúcnosti.

Napriek všetkým spoločenským zmenám, rozhodujúcim zázemím a istotou pre každého z nás, je jeho rodina a blízki. Prajem Vám, aby ste i v budúcom roku čerpali silu, istotu a podporu práve zo svojej rodiny - spokojnej, mravne silnej a súdržnej.

Vážení spoluobčania, prajem Vám bohaté a milostiplné Vianoce. Do nového roku veľa elánu, odvahy, veľa úspechov v osobnom i profesionálnom živote a predovšetkým zdravie, tak potrebné pre spokojný a šťastný život.

Ing. A. Daráš, primátor

Zasadalo mestské zastupiteľstvo

Intenzita priprav rozpočtu mesta na rok 1998 naberá v posledných týždňoch na obrátkach. Skutočnosti, ktoré radikálne ovplyvnili rozpočet v tomto roku, najmä uzatvorenie skládky a s tým súvisiaca zmena rozpočtu na druhý polrok, tie budú až do definitívneho sprevádzkovania skládky v pôvodnom rozsahu, rozhodujúcou mierou ovplyvňovať rozpočtové možnosti Stupavy. Napriek už realizovaným krokom na odstránenie nedostatkov na skládke / o harmonograme prác sme písali v minulom čísle /, dokončenie sa predpokladá až v druhej polovici r.1998. V týchto súvislostiach sa pripravoval rozpočet, ktorý bol prerokovaný finančnou komisiou i mestskou radou a na pripomienky poslancov bol predložený na riadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 27.11.t.r.

Program rokovania

Poslanci odsúhlasili program rokovania: - kontrola plnenia uznesení, - rozbor hospodárenia mesta k 30. 9.1997, návrh zmeny rozpočtu MsPTS v roku 1997., metodický pokyn na vývoz veľkoobjemových kontajnerov na území mesta., -metodický pokyn na vývoz splaškov s príspevkom mesta., rozpočet mesta a príspevkových organizácií zriadených mestom na rok 1998.,-protokol z kontroly dodržiavania VZN mesta č. 24 o poskytovaní dotácií a návratných finančných výpomocí právnickým a fyzickým osobám na území mesta., - veci majetkové., interpelácie, rôzne., - uznesenie. Rokovanie viedol primátor mesta.

Kontrola plnenia uznesení

Správu predložila poslancom HK mesta Ing. Jankovičová. Informovala o plnení uznesení splatných k tomuto dátumu. Okrem iného boli splnené opatrenia na zabezpečenie kontroly výkonov MsPTS vykonávaných pre mesto a boli predložené požiadavky mesta na výkon, služby a tiež ich rozsah, ktoré bude zabezpečovať mestský podnik technických služieb v roku 1998.

Rozbor hospodárenia mesta k 30.9.97

Po prerokovaní materiálu v mestskej rade bol predložený rozbor hospodárenia na rokovaní mestskému zastupiteľstvu.

V príjmovej oblasti dane z príjmov fyzických a právnických osôb sa vyžaduje plnenie príjmov FO zo závislej činnosti a funkčných požitkov na 84,6%, a výnos dane z príjmov právnických osôb len na 47,4%. V tomto prípade ide o podiely na výnosoch republikových daní a ich správcom je štát. Napriek tomu, že tento jav má celoslovenskú platnosť v situácii, v ktorej sa mesto nachádza, neplnenie týchto príjmov má negatívny dopad na rozpočet mesta. Pri plnení majetkových daní - dane z pozemkov a stavieb, túto povinnosť si občania splnili na 88,3% a právnické osoby - firmy, spoločnosti podnikajúce v Stupave len na 49,8%/posledná splátka je však až 30.11./ . Poslanci žiadali, aby mestský úrad využil všetky možnosti, ktoré mestu poskytuje zákon pri vymáhaní dlhov od neplatičov.

Pri plnení daní za tovary a služby sa predpokladá do konca roka mierne prekročenie spôsobené novými príjmovými položkami. V tejto kapitole sú tiež poplatky z predaja alkoholu a tabakových výrobkov, pričom sú plnené na polovicu. K nerozpočtovaným príjmom pribudli i finančné prostriedky - pomoc pri odstraňovaní následkov povodne vo výške 200 tis. Sk od Magistrátu hl. mesta SR a

Slovenskej poisťovne. Zároveň sa čerpajú i úverové zdroje, a to na 40,2% / podľa slov vedúceho oddelenia výstavby Ing. Paulíka čerpanie do konca roka bude v súlade s rozpočtovanými investičnými akciami/.

Celkovo sú príjmy mesta plnené na 76%.

Vo výdavkovej časti bolo vykázané vysoké čerpanie príspevkov pre príspevkové organizácie mesta. Poslanci navrhovali prísnu reguláciu a sledovanie účelovosti poskytnutia príspevkov s ohľadom na nepriaznivú situáciu a úsporný rozpočet, ktorý bol na tento rok prijatý. Celkovo sú prevádzkové výdavky čerpané na 88,4%, čo je ovplyvnené predovšetkým neplánovaným výdavkom na opravu miestnej komunikácie Marchegská ulica vo výške 2,042 mil Sk / podľa fakturácie k 30.9., pričom časť týchto i ďalších nákladov súvisiacich so škodami po povodni bude mestu vrátených v rámci príspevku štátu na odstránenie následkov povodne/.

V investičnej výstavbe boli dokončené práce na kanalizácii Hlavná ulica - Domov dôchodcov. Projektovo je pripravená trasa po benzínové čerpadlo. Pokračovať v budovaní tejto vetvy sa bude najskôr po dokončení kanalizácie na Kolónii. K 30.9. sa na túto stavbu preinvestovalo z úverov 2,05 mil Sk a z fondu životného prostredia 1,2 mil Sk. Súčasťou investície bola i výstavba kanalizácie na nám. Svätej Trojice, kde sa z úverových zdrojov preinvestovalo 390 tis. Sk. Taktiež sa z úverových zdrojov budovala kanalizácia na uliciach Vinohradská a Na Dieloch / nová ulica s individuálnou bytovou výstavbou/ v celkovej výške 900 tis. Sk. Tieto investičné akcie sú ukončené.

Realizácia investičnej akcie kanalizačná stoka BO od ČOV po OSM na odkanalizovanie Kolónie sa začne po vydaní stavebného povolenia, práce na odkanalizovaní Kolónie Zberač"B" začali na Mierovej ulici od klimatizačného skladu po ulicu Dlhá. Pokračovanie vo výstavbe bude závisieť od finančných možností v r.1998.

Dokončené boli investičné akcie - vybudovanie komunikácie Na Dieloch, elektrotifikácia ulice Lesná a Na Dieloch. Realizovať sa bude výstavba kanalizačnej prípojky na Devínskej ceste.

Oprava budovy MsÚ je stavebne dokončená a vnútorná elektroinštalácia budovy bude realizovaná pravdepodobne do konca roka, čím bude končená prvá etapa rekonštrukcie.

Osobitnou kapitolou sú investičné akcie na skládke odpadov: na oplotenie skládky bolo čerpaných 950 tis. Sk, na odplyňovanie bolo čerpaných 240 tis. Sk, ochranný val sa v tomto roku realizovať nebude.

Celkové plnenie v investičnej výstavbe je 49%, čo je zapríčinené nízkym čerpaním úverových prostriedkov. Vzhľadom na časový odstup dvoch mesiacov, skutočnosť je dnes už iná a čerpanie zodpovedá finalizácii investičných akcií.

Poslanci v diskusiách žiadali dôsledné dodržiavanie rozpočtu a realizáciu investičných akcií, ktoré sú projektovo i finančne zabezpečené v súlade s harmonogramom investičných akcií pre tento rok.

Zároveň bol odsúhlasený návrh zmeny rozpočtu MsPTS na rok 1997, kde išlo o presun prostriedkov z investičných akcií na prevádzkové účely a to v súvislosti s úpravou rozpočtu.

Zmena bola zdôvodnená nákladmi na vývoz splaškov, údržbu verejného rozhlasu, čistenie mesta a predovšetkým zimnú údržbu s tým,

že čerpanie prostriedkov bude doložené formou vecného plnenia.

Vývoz splaškov s príspevkom mesta

V rámci rozpočtu na rok 1998 predložil riaditeľ MsPTS p. Miština návrh „metodický pokyn“ postupu pre poskytovanie príspevku mesta na vývoz splaškov. Mestské zastupiteľstvo prijalo myšlienku, že z rozpočtu mesta musí byť vyčlenený príspevok na vývoz splaškov pre občanov, ktorých domy nie sú napojené na verejnú kanalizáciu. Cieľom tohto opatrenia bolo predovšetkým chrániť životné prostredie a znížiť náklady občanov na vývoz splaškov tak, aby neznečisťovali životné prostredie. Zároveň je pravdou i fakt, že v širokom okolí nie je obec, ktorá by občanom prispievala na vývoz splaškov.

Príspevok sa realizoval prostredníctvom MsPTS, ktorý zabezpečoval vývoz splaškov. V návrhu na postup vývozu splaškov s príspevkom mesta na rok 1998 sa uvádza: - MsÚ Stupava poskytuje príspevok na vývoz splaškov občanom mesta Stupava s trvalým pobytom, a to pre rodinné a bytové domy s popisným číslom v katastri mesta, ak sa nejedná o služobné, pohotovostné domy resp. byty. Príspevok neprislúcha na vývoz z chát prípadne záhradkárskych osád a ani na vývoz z domov, ktorých majitelia boli vyzvaní k napojeniu sa na kanalizačnú sieť a k uvedenému termínu na výzvu nereagovali.

Príspevok bude poskytnutý na dopravné výkony pri vývoze splaškov v sume 1.416 Sk,- na jeden dom/ s popisným číslom/. Príspevok bude realizovaný na dopravné výkony MsPTS pri vývoze splaškov v čiastke 236,- Sk za jeden vývoz t.j. 6 vývozov v bežnom roku v pravidelných dvojmesačných intervaloch. Zvyšné náklady na dopravné výkony podľa kalkulácie MsPTS si bude hradíť občan. V tejto sume nie je zahrnutý poplatok za čistenie odpadových vôd, ktorý bude účtovaný zvlášť za skutočne vyvezené množstvo a bude hradený občanom.

Z dôvodovej správy vyplýva, že podľa evidencie je v Stupave 1285 rodinných a bytových domov, ktoré nie sú napojené na kanalizačnú sieť. Avšak podľa účtovnej evidencie MsPTS vykonáva vývoz splaškov len z 564 domov, čo predstavuje 43,9% z celkového počtu. V ďalších výpočtoch sa vychádza zo štatistických údajov o priemernej spotrebe vody na jednu osobu, t.j. 46 m3 vody. Predpokladaná výška príspevku na vývoz splaškov vychádza zo skutočnosti, t.j., že sa vyváža z 564 domov. V skutočnosti môže byť príspevok, závislý od počtu vývozov až vo výške 15 tis. Sk na jeden dom. Zároveň sa vychádzalo z kapacitných možností MsPTS na jeden deň, t.j. 17 cisterien, čo je ovplyvnené i možnosťami čiastkárne odpadových vôd, nakoľko technológia umožňuje obmedzený prívod tzv. „mŕtvej vody“. Navrhované riešenie vychádza z predpokladu, že počet domov, z ktorých sa splašky vyvážajú zostane konštantný, t.j. 564., na úrovni r. 1997 zostanú kapacitné možnosti MsPTS i regulácia množstva splaškov do čistiarne. Z toho vyplýva, že mesto prispieje čiastkou 800 tis. Sk na vývoz splaškov.

Pochopiteľne, že nový spôsob pridelovania príspevkov si vyžiada dokonalú evidenciu vývozov z každej domácnosti, prinesie i rad problémov, ale pri hľadaní objektívneho a spravodlivého rozdeľovania sa tento postup ukázal ako najlepší.

Poslanci odporučili pripraviť túto smernicu na nasledujúce zasadanie, kde bude schválená.

Presné znenie smernice bude oznámené verejnosti na tabuli oznamov.

Vývoz veľkoobjemových kontajnerov

Mesto v záujme ochrany životného prostredia a prevencie pred vznikom divokých skládok odpadov financovalo vývoz veľkoobjemových kontajnerov, ktorých bolo 15 kusov na štrnástich miestach. Dislokácia vychádzala zo skúseností i z predpokladaného objemu odpadu.

Táto iniciatíva bola často zneužívaná, a to nielen nedisciplinovanosťou občanov, ale tiež prístupom podnikateľských subjektov a „cezpoľných“ znečisťovateľov. V poslednom období sme boli svedkami toho, že pri plnom kontajneri vznikali ďalšie skládky, ktoré evidentne nepochádzali z domácností. Ktokoľvek, prechádzajúci Stupavou, mohol vyložiť odpad ku kontajnerom a na účet mesta a jeho obyvateľov sa museli tieto skládky likvidovať. Napriek pravidelnému vývozu a s tým súvisiacich rastúcich nákladov sa nepodarilo regulovať využívanie kontajnerov, ktorí mali slúžiť jedine občanom na likvidáciu veľkoobjemového odpadu. Mesto muselo pristúpiť na reguláciu vývozu kontajnerov a nájsť systém, ktorý by na jednej strane zabránil vzniku divokých skládok a na strane druhej by zrealizoval nevyhnutné náklady na túto činnosť.

Bol predložený návrh s platnosťou od 1.1.1998, v ktorom sa navrhuje, že bude v meste 11 stanovišť pre umiestnenie veľkoobjemových kontajnerov, a to nasledovne: stále stanovišťa - Nový cintorín, Starý cintorín, Cintorín Mást, Mestské trhovisko a prechodné stanovišťa - ul. Lesná, ul. Malacká/2 ks/, ul. Slovenská, ul. Kúpeľná, ul. Marianska, ul. Bottova, ul. Lipová. Pristavenie kontajnerov u prechodných stanovišť bude vždy v nepárny týždeň / v prípade sviatku deň vopred / a vývoz bude každý párny týždeň v pondelok / v prípade sviatku nasledovný deň. Kontajnery na stálych stanovištiach budú vyvážané podľa potreby cca 1 raz týždenne. Stanovišťa kontajnerov budú označené informačnou tabuľou s nasledovnými informáciami: - údaj o charaktere stanovišťa, termín pristavenia kontajnera, termín vývozu kontajnera, katalógové číslo a názov odpadu, ktorý možno ukladať, upozornenie na zákaz ukladania mimo kontajner, upozornenie o možnosti uloženia pokuty za porušenie predchádzajúcich pravidiel.

Zmena, ktorá sa uplatnením tohto opatrenia uskutoční v nemalej miere predpokladá, že občania budú disciplinovaní a lokálpatrioti, teda, že nedopustia a iniciatívne upozornia napr. mestskú políciu na znečisťovateľov životného prostredia a tiež sami sa vyvarujú konaniu v rozpore s pravidlami, ktoré sú takto určené. Napriek tomu, že opatrenia prichádzajú v čase, kedy sa uplatňujú reštrikcie vo výdavkoch mesta, nesúvisia len s týmto problémom, už dlhšiu dobu sa hľadalo optimálne riešenie problému využívania veľkocapacitných kontajnerov. Musíme si uvedomiť, že životné prostredie, v ktorom žijeme a každý ho individuálne svojim poňmaním ovplyvňujeme, musí byť z hľadiska záujmu všetkých chránené. Likvidácia odpadu je rozhodujúcim momentom, ktorý sa týka každej domácnosti, teda každého občana a nemôže si ju riešiť na úkor životného prostredia, neho voriac už o podnikateľských subjektoch. Ústretová politika, ktorú v tomto smere praktizovalo mesto, je závislá od finančných možností a tieto si poslanci pri rozhodovaní plne uvedomovali. Nemožno sa slepo spoliehať na

disciplinovanosť občanov, na tých, ktorým svedomie nedovolí vysypať ani teraz odpad mimo kontajnera, musí nastúpiť prísna kontrola zo strany mestskej polície i s finančnými postihmi, pochopiteľne v rámci ich obmedzených právomocí. Veď už dnes sme svedkami „scenérií“ kde uprostred smetiska, napr. na Železničnej, Malackej ulici, dominuje smetím kypiaci kontajner. Na otázku, čo sa stane pri obmedzenom pristavovaní kontajnerov, dnes nevie nikto odpovedať. Život ukáže reálnosť opatrenia, ale problém za nás nevyrieši.

Rozpočet mesta na rok 1998

Návrh rozpočtu mesta a príspevkových organizácií bol prerokovaný na finančnej komisii i v mestskej rade. Tie dospeli k spoločnému názoru, že rozpočet musí byť z hľadiska spotreby, t.j. i prevádzkových nákladov úsporň a prostriedky, ktoré mesto získa z predaja majetku - pozemkov, musia byť použité na investičnú výstavbu. Zároveň musia byť vytyčené prioritné investičné akcie, ktoré sú projektovo zabezpečené a budú v budúcom roku realizované. V oblasti príjmov sa predpokladá cca 39,7 mil Sk z vlastných zdrojov a úver vo výške 13,0 mil Sk. Vo výdavkovej časti sa predpokladajú výdavky vo výške 29,9 mil Sk a investičné výdavky vo výške 21 mil. Sk. Definitívna podoba rozpočtu na rok 1998 bude prerokovaná na zasadnutí MsZ dňa 18. decembra t.r. a očakáva sa jej schválenie.

Návrh rozpočtu je zverejnený, v zmysle zákona 369/90 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, na tabuli úradných oznamov v budove MsÚ a pri V-markete. Podnety alebo návrhy možno predložiť na ekonomickom oddelení MsÚ.

Poskytovanie dotácií

Rokovanie o rozpočte zabralo veľa času a poslanci rozhodli, že zasadnutie ukončia s tým, že body programu, ktoré neboli prerokované budú zaradené na budúce zasadnutie MsZ. Jedným z nich bol i materiál - vyhodnotenie poskytovania dotácií.

Podľa platného VZN mesta č. 24 o poskytovaní dotácií a návratných finančných výpomocí právnickým a fyzickým osobám na území mesta, vykonala HK mesta kontrolu dodržiavania tohto nariadenia. V roku 1995 boli na tento účel vyčlenené prostriedky vo výške 523 tis. Sk. V roku 1996 boli v rozpočte mesta schválené prostriedky vo výške 660 tis. Sk z toho vybraným subjektom bola určená čiastka 545 tis. Sk, ktorá bola dodatočne zvýšená o 335 tis. Sk. Pri kontrole dodržiavania VZN č. 24 bolo zistené, že nie vo všetkých prípadoch sa postupovalo v súlade s týmto nariadením. Príspevok sa vyčleňuje v rozpočte podľa finančných možností mesta.

Záver

Poslanci na záver rokovania prijali uznesenie. Posledné zasadnutie MsZ sa uskutoční dňa 18. decembra t.r.

Opýtali sme sa ...

predsedu komisie pre životné prostredie a bezpečnosť pri MsZ Stupava p. ing. L. Žiak

Stupavan: Ochrana životného prostredia sa v súčasnosti preferuje ako prioritná úloha. Takto ju chápe i mestské zastupiteľstvo, ktoré v rozpočte vyčleňuje každoročne miliónové čiastky na tento účel.

Na druhej strane sa ukazuje, že napríklad budovanie kanalizácie si vyžaduje investície nad sily a možnosti nielen Stupavy, ale skoro každej obce na Slovensku. Do zeme sa ukladajú milióny korún, pričom stagnuje ostatná výstavba.

Existuje k tomuto riešeniu alternatíva, napríklad budovanie individuálnych čističiek odpadových vôd pre domácnosti, ktoré by okrem toho, že sa spíšašky nemusia vyvážať, riešili i problém hospodárenia s vodou?

ing. L. Žiak: V poslednom období sa vo zvýšenej miere začali presadzovať malé čistiarne odpadových vôd určené na vyčistenie odpadových vôd z domácností vo veľkosti pre 1 až 20 domácností, resp. pre 4-100 obyvateľov. Odpadové vody sa čistia biologickým spôsobom. Výrobcovia garantujú približne 90%-nú účinnosť čiastenia, čo by malo zabezpečiť dodržanie emisných limitov znečisťujúcich látok vo vodách vypúšťaných do vodných tokov podľa nariadenia vlády SR č. 242/1993 Z.z.

Cena takéhoto zariadenia sa pohybuje približne od 40 tis. do 400 tis. Sk v závislosti od jeho veľkosti. Prevádzkové náklady sú nízke. Zdalo by sa, že tieto malé čistiarne by mohli byť riešením. Je tu však problém, ktorý ich využitiu napr. i v Stupave bráni. Vyčistenú vodu podľa platnej legislatívy je možné vypúšťať len do recipientu, čiže vodného toku. Ak nie je v blízkosti, musí sa vyčistená voda vyvážať a vypúšťať buď do vodného toku, alebo do čistiarne odpadových vôd.

Okrem toho je potrebné podľa platných právnych predpisov analyticky kontrolovať dodržiavanie emisných limitov vo vypúšťaných vodách, čo predstavuje ďalšie náklady. Vypúšťanie do podzemných vôd, napr. tzv. trativodom, alebo vyliatím na pole a do záhrady nie je povolené. V rámci prípravy nového zákona o vodách sa uvažuje legislatívne upraviť aj túto oblasť.

Z predchádzajúceho vyplýva, že za súčasného stavu v legislatíve nie je reálne tieto čistiarne v našom meste využívať. Možno len v blízkosti vodného toku. Ak by nastali zmeny v legislatíve v smere povolenia vypúšťania vyčistených vôd aj do podzemných vôd, potom treba urobiť dôkladnejšie zhodnotenie takejto možnosti.

/rozhovor pripravil - ps-/

Vývoj príjmov z daní a poplatkov v správe mesta

Medzi najdôležitejšie položky príjmovej časti rozpočtu mesta patrí daň z nehnuteľností a poplatkov z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov.

/pokračovanie na str.4/

Vývoj príjmov z daní ...

/dokončenie zo strany 3/

K 30.11.1997 je evidovaných 2860 daňovníkov dane z nehnuteľností. K uvedenému dátumu bola daň z nehnuteľností / vrátane nedoplatkov z r. 1996, pokút a penále/ uhradená vo výške 3,487 mil Sk. Dĺžná čiastka predstavuje 1,4 mil Sk. Podstatnú časť dĺžníkov predstavujú právnické osoby.

Miestny poplatok z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov platí 25 poplatníkov. Z dĺžnej čiastky z minulých rokov, t.j. z 1,95 mil Sk, bolo v tomto roku uhradených 413 tis. Sk. Z predpísaného /odhadom/ poplatku na r. 1997 vo výške 689 tis. Sk bola uhradená čiastka 421 tis. Sk, pričom celková výška tohto poplatku predstavuje 834 tis. Sk. Dĺžné sumy dane z nehnuteľností i poplatku z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov sa vymáhajú v zmysle zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov, v znení neskorších predpisov. Ak nie sú dane a poplatky zaplatené v termíne, postupuje sa v zmysle cit. zákona v nasledovnom poradí: - výzva na zaplatenie nedoplatku, - exekučný príkaz na uhradenie pohľadávky z účtu dĺžníka/prípadne zrážkou zo mzdy/. Ak sú tieto formy vymáhania neúčinné, uplatňuje sa záložné právo na majetok dĺžníka. Dĺžníkom dane sa vyrubuje penále vo výške 0,3% za každý deň omeškania a dĺžný poplatok sa zvýši o 50%.

/ oddelenie správy daní -dk-, -tč-/

Daň z nehnuteľností v roku 1998

V týchto dňoch bola NR SR schválená novela k zákonu o dani z nehnuteľností č. 317/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Táto novela bude zapracovaná do pripravovaného všeobecne záväzného nariadenia: mesta o dani z nehnuteľností pre rok 1998. Novinkou okrem iného je zdaňovanie bytov a nebytových priestorov vo vlastníctve právnických a fyzických osôb. Rozhodujúce na určenie osoby daňovníka je vlastníctvo bytu k 1.1. 1998 / list vlastníctva/. Ak bude byť zapísaný na list vlastníctva v priebehu r. 1998 stáva sa vlastníkom daňovníkom až v r. 1999.

Od dane budú na 5 rokov byty oslobodené s výnimkou, ak sa nepoužívajú na podnikateľské činnosti, iné zárobkové činnosti alebo na prenájom.

Oslobodenie sa vzťahuje len na prvého vlastníka alebo jemu blízku osobu. Avšak každý daňovník - vlastník bytu, i keď bude oslobodený od platenia dane, musí do 31. januára 1998 podať daňové priznanie k dani z nehnuteľností a daň si sám vypočítať. V zmysle novely citovaného zákona si daňovník oslobodený od dane musí daňové priznanie podávať každoročne.

Tlačivá na daňové priznanie k dani z nehnuteľností budú k dispozícii na Mestskom úrade, v kancelárii č. 4, kde Vám budú poskytnuté bližšie informácie.

/MsÚ oddelenie správy daní -dk-/

Poľovnícke združenie Záhorák

Základná organizácia Slovenského poľovníckeho zväzu v Stupave bola pričlenená podľa zákona č. 221/1996 Z.z. o územno-správnom členení SR do novovzniknutého okresu Malacky.

Okresná organizácia SPZ Malacky vznikla na ustanovujúcom sneme 20. decembra 1996.

Stupavská ZO SPZ má v prenájme poľovný revír o výmere 3838 ha a združuje 72 poľovníkov. Tento poľovný revír je uznaný ako poľný a má charakter predovšetkým na chov drobnej zveri, t.j. bažanty a zajace, v malom množstve sa vyskytuje jarabica. V časti revíru Hajpród majú svoje miesto kačica divá a hus divá. Z raticovej zveri je bonitovaná hlavne srnčia a dančia zver a ako prechodná v revíri je jelenia a muflonia zver. Samozrejme, že vzhľadom na polohu revíru v Malokarpatskej oblasti sa v ňom udomácnili i diviaky.

Organizácia prešla i transformačným procesom a je jedinou organizačnou zložkou v okrese, ktorá si zachovala svoju celistvosť a to vďaka podpore zo strany mesta Stupava i majiteľov súkromného majetku Landor s.r.o. Stupava.

Dlhoročné pôsobenie organizácie v revíre sa odráža v príkladnej starostlivosti o udržanie spomínaných druhov zveri, o čom ide dobrý chýr po celom Slovensku, hlavne čo sa týka spoločných poľovačiek na diviačiu zver. O tom, že poľovačky v Stupave sú nezabudnuteľným zážitkom svedčia spomienky nejednej osobnosti nášho politického a spoločenského života.

Stavy zveri sa udržiavajú pravidelným prikrmovaním, predovšetkým v zimnom období, kedy je prikrmovanie intenzívnejšie. Pozornosť sa venuje i tlmeniu výskytu škodnej zveri a tiež nezákonnému pôsobeniu pytlíakov, ktorí sa „vyskytujú“ najmä pri hlavných cestách.

Veľká pozornosť sa venuje zdravotnému stavu zveri / vakcinácia proti besnote líšok/ a osobitné opatrenia sa vykonávajú najmä k ochrane zdravotného stavu diviacej zveri v súvislosti s možným výskytom moru ošipavých. Každý ulovený kus prechádza veterinárnym vyšetrením. Stupavskí poľovníci v spolupráci s okresným veterinárom za posledné roky vykonali také opatrenia, že mor ošipavých neprenikol do lokality Stupavy.

Uznaním činnosti stupavských poľovníkov je i zastúpenie v okresných orgánoch a odborných komisiách predovšetkým v streleckej a kynologickej. V súčasnosti na čele okresnej organizácie, vo funkcii jej predsedu je PhDr. Miroslav Suchý a do okresnej rady bol zvolený p. Ladislav Rigler.

Činnosť poľovníckej organizácie sa prejavuje i v tridsaťročnej družobnej spolupráci s Mysliveckým združením Želešice, ktorá vďaka medziľudským vzťahom a priateľským kontaktom naďalej úspešne pretrváva. Nedávno sa poľovačky zúčastnil hosť zo Želešíc p. J. Klein, ktorý k svojim 55. narodeninám ulovil daniela.

Stupavskí poľovníci, napriek dnešnému tempu života a každodenným starostiam, si nájdu čas na svojho konička a dokážu svoje odborné i ľudské schopnosti venovať starostlivosti o životné prostredie a ochranu zveri. Poľovný revír totiž nie je len miestom lovu, ale predovšetkým vizitkou vzťahu poľovníkov k prírode.

Svojím pôsobením sú zárukou, že zver, ktorá je bonitovaná pre stupavský poľovný revír, bude zachovaná i pre budúce generácie.

PhDr. Miroslav Suchý

Z histórie Stupavy

Obyvatelia Stupavy a Mástu si v 17. storočí veľa vytrpeli, pretože územím sa prehnali vojská od prvostaleckých oddielov,

ktoré bezuzdne rabovali, ale i cisárski a spojeneckí vojaci im narobili škody. Vojna, teror, rabovačky spôsobili jednoduchému ľudu nesmierne utrpenie.

V dňoch 9.-11. novembra 1662 / uplynulo 335 rokov/ sa na Stupavskom panstve zdržiavali bavorskí vojaci, ktorí bezohľadne brali od ľudí potraviny i peniaze. Celá vec sa neskôr vyšetrovala, pretože zemepán žiadal finančnú náhradu pre svojich poddaných. V tejto súvislosti sa v dobových dokumentoch spomínajú mená stupavských obyvateľov napr. richtár Juraj Konig, Mikuláš Kralovič, Juraj Maroš a v súvislosti s najväčšou škodou Ján Matulník, ktorému vojaci vzali jednu holbu syra, dve sviece, veľký kus soli, 4 vozy sena, dve a pol merice jačmeňa, 18 husí, 4 chleby, 3 a pol libry mäsa a dve holby vína. Okrem toho mu odvliekli pluh i brány, zabili dve ošipané, jedno teľa a z domu pobrali všetky železné predmety a to všetko v hodnote 29 zlatých a 52 denárov. Medzi ďalšími poškodenými sa spomínajú: Ondrej Mader, Osvaid Beleš. Spolu 116 Stupavčanov nahlásilo spôsobenú škodu, ktorá bola vyčíslená na 493 zlatých.

Bavorskí vojaci neobišli ani Mást a Záhoriskú Bystricu. Mástskemu richtárovi Matejovi Vranikovi vzali víno, chlieb, mäso a syr za 8 zlatých 26 denárov. Michal Sobolich utrpel ešte väčšiu škodu - zjedli mäso, chlieb a zajadali syrom. Okrem toho ich kone spotrebovali 2 vozy sena, zobrali mu 7 husí, 15 kureniec, 1 kačicu, 7 holieb syra a zabili kravu Matej Belačič prišiel o 15 okovov vína, voz kapusty, voz sena a 3 kačice. V Máste bolo 60 poškodených a celkové škody boli odhadnuté na 353 zlatých. Viacerí obyvatelia Stupavy a Mástu prišli tak o svoje zásoby potravín a krmiva na celú zimu. Výšku škôd a mená poškodencov zisťovala osobitná komisia. Jej členovia v Stupave boli: Ondrej Horváth, slúžny, Anton Dežerický, stupavský farár, Juraj Széplaky, stupavský tridsiatnik, Juraj Konig, richtár a stupavskí prisažní Pavol Pavlovič a Tomáš Cahnovský. Každý svoje svedectvo overil podpisom a pečatou. V Máste dokument potvrdzoval richtár Martin Vrančič a prisažní Jakub Draškovič a Ondrej Starý.

Na základe dochovaných listín, tieto pochádzajú zo Slovenského národného archívu a Ústredného pamiatkového archívu, Armárium VI.lad 3 fasc.2, nr.1 a 2/ získavame informácie o priezviskách, ktoré sa v tomto období v Stupave i v Máste vyskytovali. Okrem toho, nie je zanedbateľná ani informácia o majetkových pomeroch obyvateľov a tiež o fungovaní vtedajšej administratívy, ktorá zabezpečovala súpis škôd za účelom ich uplatňovania si.

Zaujímavá je však aj informácia o tom, že vojaci ukradli voz kapusty, čo je to vlastne „ prvá písomná správa“ o tom, že sa v Máste kapusta pestovala. A tak v súvislosti s rabovaním „bavorákov“ objavili sme, že pestovanie kapusty na našich poliach má vyše tristoročnú tradíciu. Zatiaľ. Chválimo našich predkov za to, že pri spisovaní škôd boli dôslední. Či už skutočne išlo o voz alebo len o vozík, je dnes jedno...

/ podľa PhDr.I. Mrvu, CsC. upravil -ps-/

Z kultúry

Adventný koncert pedagógov ZUŠ v Stupave

Nikto nepochybuje o tom, že vynikajúce úspechy žiakov ZUŠ v Stupave sú odrazom úrovne pedagogického zboru. Práve učitelia stupavskej umeleckej školy sa podujali zorganizovať adventný koncert, v ktorom sa predstavili ako interpreti. Stupavskej verejnosti tak venovali predvianočný darček v podobe príjemného stretnutia s múzami. Adventný koncert sa uskutočnil v stredu dňa 10. decembra v Kultúrnom dome.

Slávnostný vianočný koncert

V Kultúrnom dome sa uskutočnil v nedeľu 14. decembra Slávnostný vianočný koncert v rámci krajskej prehliadky symfonických a komorných telies - *Divertimento musicale* - ktorú organizuje Krajský úrad Bratislava, Malokarpatské osvetové stredisko v spolupráci s MsKS Stupava.

V programe, vystúpili: Orchester mladých pri ZUŠ na Sklenárovej ul. v Bratislave, Komorný orchester M. Ruppeldta, Orchester detí a mládeže Harmónia, Musica domestica Bratislava, Komorný orchester súboru Technik, Flautové kvarteto pri ZUŠ na Karloveskej ul. Bratislava, Klavirne trio pri ZUŠ Senec, Trio Juventa Bratislava, Bratislavský mládežnícky violoncelový súbor.

Výstava betlehemov

Tradičnou výstavou betlehemov, výšiviek a rôznych výrobkov s vianočnou tematikou obohatí predvianočnú atmosféru miestny odbor Matice slovenskej. Výstava sa koná v dňoch 16.-21.12. vo výstavnej sieni Kultúrneho domu a bude prístupná verejnosti denne od 16.-18.⁰⁰ hod. Výstava bude otvorená dňa 16. decembra o 18.⁰⁰ hodine.

Vianočný koncert s Veselou muzikou

Úspešné tohtoročné pôsobenie zavŕši dychová hudba Veselá muzika vianočným koncertom, ktorý sa uskutoční v piatok 19. decembra o 19.00 hodine v Kultúrnom dome. Symbolická posledná bodka patrí dychovke, ktorá svojím umením šíri dobré meno Stupavy po celom Slovensku. Pozývame jej praznincov a fanúšikov na koncert, ktorý, tak ako po minulé roky, navodí slávnostnú atmosféru Vianoc i dobrú náladu pri rozlúčke so starým rokom.

Noc v materskej škole

Nevsedný zážitok - noc v materskej škole - pripravili učiteľky pre deti z MŠ na ul. Janka Kráľa v Stupave. Vo štvrtok ich mamičky ráno priviedli do MŠ a odchádzali z nej až v piatok poobede a to veľmi nerady. Zostali by v MŠ ešte jednu noc. Veď taký fantastický zážitok sa nezažije každý deň. Učiteľky pripravili deťom bohatý program zostavený zo súťaživých a spoločenských hier, vtipov a hádaniek, premietania filmu, či hier podľa výberu detí. Najviac sa deťom páčila „svetelná“ diskotéka, keď si tanečníci parket osvetľovali baterkami. Po večeri, ktorú každý s veľkou chuťou zjedol, ešte hľadali sladký poklad. Deti zaspávali plné zážitkov a dojmov, s ktorými sa na druhý deň pochválili svojim rodičom a kamarátom.

kol. uč. MŠ J. Kráľa

Darček pre ženu

Mestské kultúrne stredisko Stupava oznamuje, že v dňoch 16., 18., 20. decembra t.r. bude cvičenie aerobiku v KD zadarmo v čase od 18.³⁰ - 19.³⁰ hod. Cvičenie v novom roku začína 3. januára.

Deti sponzorujú zvieratá v ZOO

Enviromentálna výchova dostala na základných školách zelenú tým, že sa stala oficiálnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. O tom, či sa nový predmet stane pre žiakov prítiahlivým a zaujímavým, vo veľkej miere rozhodnú vyučujúci.

Od nich závisí, ako myšlienky o súčasnom stave a osude životného prostredia, o zodpovednosti ľudí za prírodu a život sa odzrkadlia v myslení a konaní detí. Cestou hľadania netradičných a predovšetkým názorných foriem vyučovania tohto predmetu sa pustili na Základnej škole v Stupave. Z iniciatívy riaditeľa školy Dr. M. Daniela sa stala škola a jej žiaci oficiálnymi sponzormi bratislavskej ZOO. Prvým konkrétnym činom bol zber opadaného ovocia v miestnom sade, ktoré vylepšilo „jedlániček“ zvierat. Deti akciu nechápali ako povinnú brigádu, ale ako prejav starostlivosti o zvieratá, ktoré im síce nepatria, ale ktorým môžu pomôcť. Nadšenie neskončilo pri prvom nakŕmení, veď tieto zvieratá nie sú plyšové hračky, a tak sa vedenie školy dohodlo s pracovníkmi ZOO na pravidelnom zbere a odvoze potravín pre zvieratá. Veď doma sa vždy nájde nejaká zelenina a ovocie, ktoré deti ochotne obeťujú pre svojich kamarátov. Už teraz sa tešia na návštevu zoologickej záhrady, aby sa presvedčili o tom, že i drobná pomoc má veľký zmysel.

Mestský reprezentačný ples

Tradičnou súčasťou spoločenského života, počas fašiangovej sezóny popri iných báloch, zábavách a piesoch v Stupave, sa stal mestský reprezentačný ples pod záštitou primátora mesta Stupava. **Budúcoročný sa uskutoční 24. januára 1998 v hoteli Stupava-kongrescentrum. Predpredaj vstupeniek je v kancelárii Kultúrneho domu.**

Vianočné zvyky na Záhorí

Oživenie a pripomenutie vianočných zvykov a tradícií dotvára jedinečným spôsobom vianočnú náladu a ako sa ich prostredníctvom nadpriadala niť na časy dávno minulú, keď sa svet točil „o poznání“ pomalšie. Deň pred Štedrým dňom roznášal po dedine učiteľ so žiakmi *opuťki*, za ne potom dostal peniaze alebo potraviny. Neskoršie si ich gazdiné piekli sami na otvorenom ohni. Niekoľko oblátok so zapečenou petržlenovou vňaťou bolo určených pre dobytok. *Na fán sa vipošča* *tá forma a ceuú noc sa péklo, aj dva tri dňi*. Pred Štedrým dňom sa všetci snažili čo najviac najesť, lebo na Štedrý deň bol cirkvou vyhlásený pôst.

Príprave štedrovečerného stola sa venovala veľká pozornosť. V snahe zabezpečiť bohatú úrodu v nasledujúcom roku - verilo sa, že aká bude bohatá večera, taký bude bohatý budúci rok. Na stole nesmeli chýbať - zrna, orechy, cesnak a cibuľa, chlieb, oblátky, med, čaj, pupáky s makom, koláče - makovníky,

orechovníky, hríbová polievka, kapustnica, neskôr ryba vyprášaná na krupici so zemiakovým šalátom a ovocie. Mäso sa až do polnoci jesť nesmeli. Pod stôl sa položila otiepka slamy. Po zotmení, stôl už musel byť nachystaný, zapálili sa sviečky a hospodár začal večeru s modlitbou a vinšom. Počas večere gazdiná od stola nesmeli vstávať. Hospodár tento zákaz zdôvodňoval slovami: *Anko, tu si sedni, tadi sed' a nech obsluhujú druhí! Keď nebudeš sedieť pri Šchedrej večeri pri stole ti, slépký budú nosiť vajca kde kadi! Aked budeš sedieť pri večeri, v hñždze sa nájdú nanese-né vajca.*

Na Štedrý deň chodievali koledníci - *chodzivali takto dzeci, volakedi chodzili aj pastřiri, co statki pásli, chodzivali spívat pod okno. No a potom sa im dávaavo též koulačú aj peňize.*

Po návrate z polnočnej svätej omše nakrájal hospodár krajčeky chleba. Medzi ne vložil oblátku so zapečenou petržlenovou vňaťou a dal ju zožrať dobytku a koňom. Kohútovi a psoví dali zožrať kúsok cesnaku, ktorý im mal pridať sily a odvahu - *Kohút ten jeden strúček česneku zežrau, ale po tých Vánocích ste sa mu nesmjli ukázat. Tak biu zuí jak Anciknšt! Keď ste višli na dvúr tak viskočiu na vás a vás dozobau!*

Na prvý vianočný sviatok, deň Božieho narodenia, ktorým sa začína nové obdobie, si chodili príbuzní a susedia navzájom vinšovať. Posledným dňom vianočného obdobia sú Traja králi /6.1./ Po domoch obchádzali mládenci prestrojení za troch kráľov a písali ich iniciály G+M+B, letopočet a kríž na horný rám dverí domu. Za to ich domáci obdarovali. *Chuapci mjeli také biúé košele jak miništranci a čepice na huavje jak biskupi a též barbu na tváni, abi ľch nebiuo poznať. Na Troch kráľov sa taktiež svätila voda v kostole, každý si ju odoberal do nejakej nádoby a odniesol domov. Touto vodou sa kropieval dom -abi Pán Búh požeh-nali, kropievali ňou chorých a taktiež dvere chlievov a dobytok, keď ich na jar po prvý raz vyhánali na pastvu alebo zapriahali do jarma.*

Recept na novoročnú kapustnicu

Suroviny: 1000g kyslej kapusty, 500 ml kapustnice, 1500 ml vody, 5 sušených sliviek, 1-2 jablká, kôra z citróna, 20 zrníek čierneho korenia, 10zrníek nového korenia, 6 zrníek borievky, 1 zemiak, 2 kocky cukru, 2 klinčeky, 3 stredne veľké cibule, 2 bobkové listy, 100ml sušených hríbov, 6 strúčikov cesnaku, 500 ml kyslej smotany, 30-40 dkg bravčovej krkovičky, 30-40 dkg čabianskej klobásy, zázvor, sol, rasca, mleté čierne korenie, sladká paprika, štipľavá paprika/feferónka/, ocot, hladká múka, bravčová masť, muškátový orech, sójová omáčka.

Do hrnca dáme kapustu, zalejeme vodou a a kapustnicou. Pridáme jablko prekrojené na polovicu, 2 cibule a zemiak pokrúpané na polovicu všetko korenie, 2 strúčiky cesnaku, slivky, kôru z citróna, klinčeky, bobkový list, štipku muškátového orecha, sparené hríby. Krkovičku pokrájame na kocky potrieme rozlačeným cesnakom a spolu s pokrúpanou cibuľou ich usmažíme do zlatista. Pred dokončením poprášime mäso sladkou paprikou. Zmes vlejeme do kapusty a varíme asi hodinu. Pridáme na kolieska pokrúpanú klobásu a varíme asi 30 minút. Až podľa chuti dosolíme, ochutíme cukrom, pridáme ocot. Nakoniec vlejeme smotanu, do ktorej pridáme štipku mletého čierneho korenia, lyžicu hladkej múky. Nakoniec povaríme a prichutíme sójovou omáčkou.

Stupavská hádzaná je päťdesiatničkou

dokončenie z minulého čísla

Oddiel má za sebou desať medzinárodných turnajov. Hralo sa s družstvami z Fínska, Rakúska, Maďarska, Talianska, Rumunska, Bulharska, ZSSR, Juhoslávie, NSR, Francúzska, Švajčiarska a NDR a tiež s reprezentantmi Alžírsku, Egypta, USA, ČSSR. Pomerne veľkú tradíciu mal Putovný pohár Záhoria, ktorý sa začal v roku 1965 a po piatich ročníkoch bol premenovaný na Putovný pohár kpt. J. Nálepku, hral sa nepretržite ďalších dvanásť rokov.

Za uplynulých päť desaťročí hrali stupavskí hádzanári v kategórii muži a dorast v najvyšších súťažiach ČSSR, v slovenských družstvách žiakov trikrát bojovali o titul Majster Slovenska a dvakrát o titul Majster ČSSR. Napriek tomu, že družstvo pôsobiaci na báze amatérizmu trikrát hralo v najvyššej celoštátnej súťaži, sa nepodarilo natrvalo „usadiť“ v extratriede slovenskej hádzanej. Na profesionalizáciu stupavskej hádzanej chýba trvalý prísun financií, ale dôležité je, že i v skromných podmienkach dokázala sa stupavská hádzaná presadiť, vychovala profesionálov, ktorí nezabúdajú na to, odkiaľ vyšli.

Starostlivosť o miédež

Od príchodu trénerskej dvojice Jančár - Pšenko sa v Stupave dostala práca s mládežou na špičkovú úroveň, čo prinieslo svoje ovocie v podobe troch štartov našich mládežníckych družstiev na majstrovstvách ČSFR. Hovoriť o tom, že základom akéhokoľvek športu je práca s mládežou, bolo by nosením dreva do hory. Preto sa i v hádzanárskom oddiele využili všetky možnosti, ktoré poskytovali aspoň minimálne finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a usilovalo sa o pridelenie štatútu školského športového strediska pri ZŠ, ktorý oddiel aj dostal.

Od začiatku fungovania ŠŠS sa veľmi dobre vyvinula spolupráca hádzanárskeho oddielu s riaditeľstvom školy, pričom sa podarilo dosiahnuť dostatočný počet tréningových hodín v telocvični a zosúladiť tréningový proces s procesom vyučovacím. Už po niekoľkých rokoch práce ŠŠS sa chlanci prebojovali na majstrovstvá republiky, čo zopakovali v príslušných vekových kategóriách tri roky po sebe. Posledným vystúpením na najvyššej úrovni boli majstrovstvá ČSFR vo Vsetíne v r. 1992, kde obsadili druhé miesto a získali strieborné medaily za víťazným družstvom z Plzne a v r. 1993 sa stali prvými majstrami v histórii samostatnej Slovenskej republiky v kategórii mladších dorastencov. Tieto úspechy boli potvrdením správnosti nastúpeného smeru práce s mládežou a peknou odmenou všetkým za dlhoročnú prácu. Hádzanársky klub však nedokázal zabezpečiť dostatok ochotných trénerov odhodlaných pracovať s mládežou. Celá tréningová činnosť zostala na ramenách už spomínanej dvojice, čo bolo pre budúci rast a perspektívu ŠŠS veľmi málo a nutne sa to prejavilo v nasledujúcich rokoch.

Vďaka za minulosť, výzva pre budúcnosť

Záverom treba poďakovať všetkým funkcionárom, trénerom, hráčom a hráčkam a tiež ich rodinám za vykonanú prácu a dosiahnuté výsledky, ktoré dnes už päťdesiatročná hádzaná v Stupave dosiahla. Samozrejme, treba poďakovať aj za vytvorenie materiálnych podmienok bývalému MNV v Stupave, dneš-

nému mestskému zastupiteľstvu a tiež TJ Tatran Stupava. Poďakovanie patrí aj verným divákovi a priaznivcom, ktorí svojou podporou vytvárali nezaplatiteľné zázemie pre hráčov.

Budúcnosť hádzanej v Stupave a jej výkonnosť rásť je v dnešných pomeroch skôr otázkou finančného zabezpečenia.

Peniaze, ktoré hýbu svetom, hýbu aj športom a šťastie stupavskej hádzanej nezávisí len od nadšenia a nezištnej ochoty a podpory zánietencov. Efektívny rozvoj hádzanej dnes závisí od účinnej kombinácie obidvoch faktorov. Naďalej však zostáva nepoprenou pravdou fakt, že bez nadšenia, zánietnosti, radosti a obetavosti ľudí zostane aj kopa peňazí bez účinku. Vážime si svojich, ktorí dokážu vydať zo seba maximum energie, ak ide o stupavskú hádzanú. Päťdesiatročná existencia a tradícia nás zaväzuje dokázať, že sme hodní priekopníkov hádzanej v Stupave a že odovzdáme štafetu budúcim generáciám. V tom spočíva naša úloha i zmysel nášho úsilia.

Hádzanársky klub Stupava

Hádzanársky ples

Stupavskí hádzanári v týchto dňoch oslávili 50. výročie hádzanej v Stupave. Tak významné výročie sa hádzanársky klub rozhodol osláviť skutočne veľkolepo s celou parádou. Vyše tristo hostí - hráčov a ich rodinných príslušníkov sa stretlo v sobotu 29.11. v Spoločenskom dome v Záhorskej Bystrici na veľkom hádzanárskom plese.

V bohatom kultúrnom programe vystúpili mažoretky zo Senice, žiaci a absolventi umeleckých škôl v Stupave a Malackách, spevácky zbor zo Záhorskej Bystrice a do tanca hrali Záhoráci. Spomienky oživila aj výstava fotografií z histórie klubu.

Výstava fotografií z histórie hádzanej v Stupave bude súčasťou výstavy Stupava - rok 1997, ktorú pripravuje MŠKS. Otvorenie výstavy bude dňa 16. januára 1998 o 18.00 hodine. Výstava potrvá do 24.1.

Súčasťou expozície bude i premietanie videozáznamov z kultúrnych a spoločenských podujatí.

Bolože to radosti, keď stupavskí hádzanári dosiahli najväčší úspech v dovtedajšej 40-ročnej histórii svojho oddielu: prebojovali sa medzi československú elitu. písal sa rok 1988...

Družstvo mužov, ktoré v r. 1991 po druhýkrát vybojovalo postup do federálnej ligy.

Udalosti roku 1997 vo fotografii

Rok 1997, búrlivý a bohatý na udalosti, končí. Prežili sme spoločne chvíle napätia i chvíle radosti. Stupavan bol Vaším spoločníkom a veríme, že mu zostanete verní.

Redakčná rada praje všetkým čitateľom príjemné prežitie vianočných sviatkov a šťastlivý nový rok 1998 !

Spoločenská kronika

Rarodili sa

Jakub Mikula
Dominik Zivčák

Opustili nás

František Kadiečik
Anna Tomčíková

Zosobášili sa

Karol Hidegheti a Jozefína Marošová
Vladimír Sabo a Alžbeta Kaiajová

Konc jak živé ...

Nevím čo sa stauo s mojím, ále u nás už popredku chodziu ježišek. Lepší ket aj popredku než by nemneu dojít vůbec, ale ten můj čovjek, tá moja láska prokletá, kúpiu mi knišku -Záhorácky slovník -, že na, možeš sa vzdelať, abys nerobiau v tým svojich listoch hrubé chibi. Ot chibi sa čovjek učí, povídám si a s velikú radosou sem išua do posteľe, no s tú kniškú. Začaua sem v ní hledat, co je co a esli to vím dobre, lebo čovjek šecko vjedzet nemože. Išua sem pjekne podláj abecedy a hnet co sem nevjedzeua, že americká cucaňina je cukrová vata, že bečat može jak tela s kozú, tak aj dzecko, Ti bobecku sa poví nasprostauému čovjekovi, ket ho máme rádzi a bojšek, že je bojazlivý chuapec. Na hagnúzek sem si spomenua, že mi ho jak dzívčaci, takej frkani, kúpili starenka na ringlšpili, protože sem narikaua, že mňa ritňa z neho bolí. Hagnúzek - také srdéčko, do kerého sa mneua dat foldegrafia. Kdo ho našeu, nech si ho nechá, dávno je straceni. Hledaua sem dálej, aj sem našua, že, kdo poví o sebe, sem umordovaný na mindáka, je podláj šeckého - ustatý- alebo též - unataháhaní -. No mám sa co já učít, mám já co v posteli robit, starí sceu aj zhasnúť, ale já sem sa nemohua od teho čitaňá odtrhnúť, jak keby mi tá kniška ostaua prirostaú k ruce. Aj išuo na mňa spaní, aj sem byua ráda, že to nebyua dejaká žúžeu teda hmyz a chrobáky, eném spánek.

Povím vám úprimne, kupte si tú knišku, nebudete banovať. Je v ní ceuý svjet, ten starečkovskí. Konštantín Palkovič, ten múdri čovjek do ní dau ne eném suovička, ale aj srco. Najdzite si chvílenku, začítajte sa a uvidíte, že vás to zahreje jak starenkin víňáček. A já budem do neho nahlédat, abich pisaua jakpatrí pjekne po našém. To sa zapovídam k novému roku.

Vaša Mariš Pilná

Výsledky hádzannej

Na záver roku 1997, stretnutiami 11.kola sa skončila jesenná časť druhej najvyššej súťaže hádzanárov a hádzanárok. Stupavskí hádzanári sa v súťaži umiestnili na treťom mieste. V 11. kole hrali s výsledkom Dunajská Streda - Stupava 26:34 Zseliňski 8 - Pavlík 8. Pri tejto príležitosti uverejňujeme tabuľku výsledkov.

1. Sečovce	11	10	0	1	275:	205	20
2. Michalovce	11	9	0	2	298:	218	18
3. Stupava	11	8	0	3	311:	272	16
4. Martin	11	7	0	4	272:	242	14
5. Hlohovec	11	6	0	5	267:	231	12
6. Nitra	11	6	0	5	304:	286	12
7.Trebišov	11	5	1	5	247:	280	11
8. Trnava	11	4	2	5	237:	258	10
9. Košice B	11	3	0	8	280:	311	6
10.Malacky	11	2	2	7	233:	268	6
11.L. Rovne	11	2	1	8	230:	253	5
12.D.Streda	11	1	0	10	209:	239	2

/podľa: denník Šport ník z 24.11.97/

Program kina Život december - január

16.12.	17.00,20.00	Mr. Bean
21.12.	18.00	Vražda v dome č. 1600
23.12.	20.00	Reč peňazí
28.12.	18.00	SOPKA
30.12.	20.00	Únos
4.1.	18.00	Krv a víno
6.1.	20.00	Všetci hovoria:Milujem ťa
11.1.	18.00	Lost highway
13.1.	17.00,20.00	Sám doma 3
18.1.	16.00	Herkules
20.1.	20.00	Súkromné neresti
25.1.	18.00	Piaty element
27.1.	20.00	Mierotvorca

Zo zápisníka polície

Dňa 5.11.1997 o 6.10 h prevzala hliadka telefonickej oznam pani H., že jej vo dvore pred domom leží stonajúci muž. Po príchode na miesto hliadka zistila, že sa ide o muža D.I.,ktorý sa v kľočoch zvíjal na zemi. Pri bližšom kontakte a rozhovore s menovaným hliadka zistila, že vzal väčšiu dávku drogy so sebevražedným úmyslom. Menovaný bol prevezený na stanicu MsP, kde mu bola privolovaná odborná lekárska pomoc.

Dňa 6.11.1997 o 17.00 h bol hliadke telefonickej oznámený požiar na lúke za strelnicou. K požiaru boli hliadkou privolaní požiarnici, ktorým sa podarilo požiar uhasiť.

Dňa 8.11.1997 o 22.05 h bol zistený požiar za stanicou MsP. Pri železničných kolajniach horel väčší strom. Tento požiar sa podarilo hliadke hasiacim prístrojom uhasiť.

Dňa 18.11.1997 bola hliadka MsP privolaná do obchodu „V-Market“ v Stupave. Predavačky v obchode zadržali pri krádeži pani Z.L. U zadržanej sa našli odcudzené veci v hodnote do 500,- Sk. Zadržaná vrátila odcudzené veci do obchodu a bola jej udeľená bloková pokuta 500,- Sk, ktorú na mieste zaplatila.

Dňa 19.11.1997 pri kontrole bolo hliadkou MsP zistené znečisťovanie verejného priestranstva a zakladanie nepovolenej skládky veľkoobjemového odpadu. Pri bližšom objasňovaní hliadka zistila, že pán B.M. z Veľkého Zálužia s firemným vozidlom Avia sypal odpad vedľa kontajnera na ul.Železničnej. Priestupok objasňuje MsP Stupava.

Dňa 22.11.1997 o 14.15 h pri ohliadke Stupavy bolo hliadkou zistené, že z domu pani L. na ul. Záhumenskej vytekajú na ulicu fekálie, čím bolo značne znečisťované verejné priestranstvo a zároveň dokazateľne porušili VZN mesta o životnom prostredí. Majitelia domu boli na toto hliadkou upozornení. Upozornenie nevzali na vedomie, prípad ďalej objasňuje MsP Stupava.

Futbalový klub informuje

Stupavský futbalový klub Tatran Stupava sa opäť hlási ku slovu. Má za sebou ďalšiu polsezónu a prichádza čas zhodnotenia pôsobenia vo futbalovom živote.

V ročníku 1995-96 zaznamenal hrácky posun, vďaka úspechom, smerom nahor a to najmä v kategórii mladší a starší žiaci svojím postupom do vyššej súťaže. V sezóne 97-98 sa rozšírili mládežnícke rady, prihlásilo sa 20 mladých adeptov tohto športu, čo spôsobilo skvalitnenie úrovne hry i s tým súvisiace lepšie materiálne vybavenie. Výsledkom je postavenie mužstva v tabuľkách súťaže, v ktorej hrajú renomované mužstvá ako sú Inter, Slovan, Petržalka a iné. V kategórii zálohy A-mužstva dorastu sa umiestnenie nejavi až tak dobre. V skutočnosti treba mať na zreteli, že v mužstve hrajú hráči, ktorí ročníkom 95-96 ukončili pôsobnosť v kategórii žiaci a prešli do dorastu. Problémom je i dochádzka starších hráčov. V priebehu 1-2 rokov toto mužstvo naberie silu a skúsenosti, naplno sa rozvinú nádejné talenty, o ktoré už dnes je záujem so strany Bratislavského futbalového zväzu, a určite bude hrať o popredné miesta v tabuľke. Momentálne umiestnenie A-mužstva hovorí za všetko. Je to mladé mužstvo, všetko odchovanci stupavského klubu, Stupavčania, ktorí sú veľkou nádejou a budúcnosťou reprezentácie nášho mesta vo futbale. V tom spočíva najvyšší úspech trenérskej činnosti, pretože sa buduje stupavský futbal a jeho budúcnosť. -vk-
/dokončenie v budúcom čísle/

Tabuľka žiackých súťaží po jesennej časti súťažného ročníka 1997/98

starší žiaci

01. Rapid B	11	10	0	1	30:	9	30
02. Svätý Jur	11	8	2	1	37:	6	26
03. Polygraf B	11	8	1	2	30:	11	25
04. Slovan B	11	5	4	2	27:	15	19
05. VTJ Koba B	11	5	1	5	26:	32	16
06. Petržalka B	11	4	3	4	12:	15	15
07. SC BTC	11	4	2	5	23:	30	14
08. Stupava	11	4	1	6	17:	26	13

Ďalej nasledujú: TJ Modra, ŠKP B, Matadorfux B, FCL D.N.Ves.

mladší žiaci - divízia B

01. AŠK Inter B	11	11	0	0	90:	4	33
02. Petržalka B	11	10	0	1	74:	8	30
03. Slovan B	11	8	1	2	43:	21	25
04. SFM Senec B	11	6	1	4	30:	24	19
05. Vinohrady B	11	6	1	4	21:	28	19
06. Stupava	11	4	3	4	28:	20	15
07. Svätý Jur	11	4	1	6	21:	33	13
08. FCL D.N.Ves B	11	4	0	7	18:	32	12
09. FK Rapid B	11	3	2	6	12:	41	11
10. Polygraf B	11	1	2	8	12:	43	5
11. Matadorfux B	11	1	2	8	9:	54	5
12. ŠKP B	11	1	1	9	11:	61	4